...ЭН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 202 (6131)
ОКТЯБРИИН 7
СУББОТО
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үзэг бэшэгтэ hургалга— тон шухала хэрэг

...ммунизм байгуулхын түлөө ...к арадай тэмсэлэй амжал... ...жалшадай ушар ёho мэдэ... ...лhаа ехээр дулдыдана. ...ной ухаан мэдэрэлдэхи ка... ...мын үлэгдэлнүүдые усад... ...ажалшадые коммунизмын ...бодолоор хүмүүжүүлгэ мү..., социализмhаа коммун... ...дамжан орожо байгаа үедэ ...эх удхашанартай.

...бэшэгые хүн бүхэнэй шу... ...тон шухала байна, яаха... ...гэхэдэ, коммунистическэ ...эн гэшүүд болтолоо эр... ...культурна, мэргэжэлтэй ...эргэтэй.

...литическэ, уранhайханай но..., газетэнүүдые ба журнал... ...үдэр бүри уншаха, ...юрэнхы болбосоролые ...лхэ гэшэ коммунизм ...лагшадай нангин уялга бо... ...Тэгэжэ зуура, бэшэг мэдэхэ... ...н наукын ба культурын ...лануудые шудалжа, ашаг... ...шадахагүй, тингээд хамагай ...гээдэн, манай хүгжэлтэдэ ...тойбо татахань элитэ. Энэ ...зүбөөр ойлгоhон газарта ...алые бэшэгтэ hургаха зо... ...жалтатайгаар бэелүүлэг... Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй ...айкомой, аймгүүдэйкомой ...рэлэй эмхи зургаануудай ...энэ асуудалда большевист... ...нхарал табиhанай үндэ... ...тус аймаг дотор hүлэй хэ... ...лэй туршаада ниилэд ехэ ...эри ябуулагдаа. Нютагуу... ...эдэбхитэд — багшанар бо... ...сэд олоороо, эдэбхитэйгээр ...hан ба хабаадажа байна. ...сэд мэдэхэгүй 84 ...эн аад, мүнөө програм... ...hаар дүүргэхэ зорилго та... ...эршэмтэйгээр hуража бай...

...рын, Курумканай, Яруунын ...удта ажалшадые hургалга ...з hайнаар эмхидхэгдэнхэй. ...шье, хүн зониие hургалга ...аймагуудта тон hулаар, ...дысэ ябуулагдана. Мүнөө ...лика соомнай 4 мянгаад ...үзэг бэшэгтэ hургагдахаар ...агдана. Зүгөөр, энэ хэм... ...ууда зарим нютагуудта, ...а Закаменай, Түнхэнэй, ...н, Хоринн, Сэлэнгын айма... ...ба Улан-Удэ городто хан... ...гүйөөр гүйсэдхэгдэжэ бай... Бурят-монгол бэшэгтэ хүн ...е hургалгын дүнгүүдые зүб... ...тула багшанарай, культура... ...ай республиканска зүблөө ...а гэжэ үшөө 1948 ондо ...ССР-эй Министрнүүдэй Со... ...hан юм. Тэдэ, тиимэ зүб... ...ну хэрэгтэ зарлагдаадүй. ...е баримта халда зарим эм... ...ургаануудай ба хүтэлбэри... ...эй зүгhөө үзэг бэшэгтэ hургалгын хэрэгтэ ямараар хандадаг байhыень гэршэлэн харуулна.

Арадай гэгээрэлэй органуудай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зүгhөө тус зорилгые бэелүүлхын тула хоорондоо контактайгаар хүдэлмэрилхэ ябадал хүсэд хангагданагүй. Энэ талаарнь абажа харабал, БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерствын hургуулинуудай таhагай инспекторнуудай уялгануудаа муугаар дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэд Мангадаев, Тумуров гэгшэд Хоринн, Закаменай аймагуудта ябаhан аад, зониие үзэг бэшэгтэ hургаха асуудалаар юушье хээгүй байха юм. Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институтай методистнуудшье баhал иимэрхүүгээр хандана.

Үзэг бэшэгтэ hургалгые түргэдхэн, ойрын сагта түгэсхэхэ гэhэн заабарин байбашье, республикын үсөөхэн газарта hуралсал таhалгаряагүй ябуулагдана. Бэшэг бага мэдэхэ хүнүүд тухай бүришье мартагдаан байна. Аймагай газетэнүүд энэ асуудал тушаа ниилэд үнинэй бэшэхээ болишонхой.

Бүхы ажалшадые үзэг номдо hургаха, бэшэг бага мэдэхэ хүнүүдые хүсэд грамотна болгохо арга боломжонууд бүрин бии. Зааха хүнүүдшье нютаг бүхэндэ олон. Имагтал hайн эмхидхэл, большевистскэ хүтэлбэри, үдэр бүрин хиналта ба тодорхой туhаламжа хэрэгтэй.

Эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө нютагуудта—сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай ба колхозуудай правленин ... ажалшадые hургаха зохихо условинуудые (гэр байра, гэрэл гэхэ мэтэ) байгуулха, сельпонуудай зүгhөө ном, саарhа, карандаш ба ондоошье хэрэгсэлнүүдээр хангаха шухала.

Наhатанай hургуулинуудта үзэхэ номууд, зааха программа, методическа хэрэгсэлнүүдые шухала тоотойгоор ойрын сагта хэблэн гаргаха тухайда республикын гэгээрэлэй Министерствэ ба Бурмонгизай зүгhөө зохихо хэмжээ абаха ёhотой.

Хүн зониие бэшэгтэ hургаха асуудал нютагуудай партийна, советскэ, комсомольско организацинуудай, гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гол анхаралдань байха —түсэбшэлэн ходоодо зүбшэн хэлсэгдэхэ, шалгагдаха, шухала болоhон ушарта туhаламжа үзүүлэгдэхэ, хэмжээ абтаха ушартай.

Гүрэн түрын шухала удхатай энэ хэмжээ-ябуулгада бүхы эдэбхитэдые олоор элсүүлэн, бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ хүнүүдые hургаха гэшэ хойшолуулашагүй шухала зорилго мүн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Уранзохёолшо С. Н. Сергеев-Ценскиие ...лай Улаан тугай орденоор шагнаха тухай

...айханай литературын хэ... ...олон жэлдэ үрэ ехэтэ ажал... ...эрхилhэнэйнь түлөө, тү... ...р 75 наhа гүйсэhэн ойтойнь ...рамдуулан, СССР-эй наукануудай Академиин үнэнтэ гэшүүн Сергеев-Ценский Сергей Николаевичые Ажалай Улаан тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль 1950 оной октябрийн 5.

Инженер Ковалёвой методые тракористнууд шудална

...ЛОВ. Калининскэ МТС-эй ...рона бригадын бригадир Ося... ...инер Ковалёвой методые хэ... ...бригадынаа эрхим меха... ...ноудай хүдэлмэриие шэн... Тихэдэнь, тракторист Ба... ...намарай пар хахалхадаа ..., уруухуулшье газар... ...скоростнуудые хамагhаа ...хэрэглэдэг, тракторнет ...машинынгаа техническэ ...эрхимээр хангадаг, бусад ...ондошье агрегнуудаар сашгадаг байба. Нүхэр Осеев ...а дүрэнгүүе согсолжо бүхы тракористнуудай дунда дэлгэрүүлбэ. Тэрэнэй ашаар, бригадынь бүхы гэшүүд нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Бригадань 714 килограмм горючи алмажа, намарай пар хахалгые болзорhоонь урид дүүргэбэ.

Вильямсын нэрэмжэтэ, Тоцкын Погроминскэ, Оренбургскэ ба бусад машинно-тракторна станцинуудай олон бригаданууд инженер Ковалевой методые үргэнөөр хэрэглэжэ байна.

(ТАСС).

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Казахска ССР-эй Актюбинскэ областиин колхозууд ба совхозууд 1950 оной ургаhаа таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэжэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой үнэтэ культура — шэнинсэ тушааха түсэб 116 процент дүүргэгдэбэ. МТС-үүдэй хүдэлмэрин түлөө үгтэhэн сэдүүдаар гүрэндөө колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлhөөр. Энэ жэлдэ колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтээ нёлондо жэлэйхинээ ниилэд ехэ таряа абана. Областиин колхозууд ба совхозууд намарай культуранууд тариха гүрэнэй түсэб агротехническэ эрхим болзорнуудта үлүүлэн дүүргэжэ, 1951 ондо таригдаха хабарай культуранууда тарилгын түсэб дүүргэхын тула үндэр шанартай урhэнүүдээр өөhэдыгөө бүрин хангаба.

Колхозууд, совхозууд ба индивидуальна тушаагшад областьдо тогтоогдоhон hү ба тоhо бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэжэ, мүн областиин тоhо үйлэдбэрилхэ промышленностиие малай тоhо буйлуулха түсэбөө дүүргэхэ гэжэ, Иосиф Виссарионович, Танда мүн лэ мэдүүлнэбди.

Областиин колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд 1951 ондо үндэр ургаса абахын тула ехэ оролдолго гарган, 1951 оной хабарай культуранууды тариха газараа гүйсэд бэлэдхэхэ гэжэ, нүхэр Сталин, Таниие найдуулна.

Колхозууд болон совхозууд нииттын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэлгые ба малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэб саг соонь дүүргэлгые хангахабди гэжэ, нүхэр Сталин, Танай үмэнэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ уялга абана. Мүнөө хүсэмнай тэжээл бэлэдхэлгэдэ, малажалай байрануудые барилгада ба малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые түгэсхэн дүүргэлгэдэ зорюулагданхай.

Казахстанай КП(б)-гэй Актюбинскэ обкомой Секретарь Р. ИЛЬЯШЕВ.
Актюбинскэ областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ Ш. УРАЗБАЕВ.
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Актюбинскэ областьдохи Түлөөлэгшэ А. АЖИБАЕВ.
Актюбинскэ областиин хүдөө ажахын управлениин Начальник К. РУЖЕЙНИКОВ.
Совхозуудай Актюбинскэ трестын Директор Г. ТАТЕВОСЯН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Белорусска ССР-эй Молодечненскэ областиин колхозууд, совхозууд ба таряашадай ажахынууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэhэн сэдүүдаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлhөөр.

Областиин колхозууд намарай культуранудай тарилгын түсэб дүүргэбэ, 1951 оной тарилгын түсэб дүүргэхын тула хабарай культуранудай үрhэнүүдээр өөhэдыгөө бүрин хангаад, үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ ниилэд ехэ таряа абаха үдэрнүүдтэй үзэжэ байна.

Мүнөө областиин колхозууд ба совхозууд намарай пар хахалалга үнгэргэжэ, хартаабха, лён ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхын, нииттын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ жэлэй түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын, малаа бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдээр хангахын, манай бүйрануудые үбэлдэ саг соонь бэлэдхэхын тула бүхы хэмжээ-ябуулганууды абажа байна.

Областиин ажалшад Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын түлөө, эдэнэй нииттын ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхын түлөө, манай агуу[е]хэ социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Белоруссиин КП(б)-гэй Молодечненскэ обкомой Секретарь И. КЛИМОВ.
Молодечненскэ областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ П. КРАСКОВ.
СССР-эй Бэлэдхэлэй Министерствын Молодечненскэ областьдохи Түлөөлэгшэ Т. МАМИН.
Молодечненскэ областиин хүдөө ажахын управлениин Начальник Е. МИГДАЛЕВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Краснодарска хизаарай колхозууд ба совхозууд виноград тушааха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид 103,5 процент дүүргэжэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. «Абрау-Дюрсо» гэжэ шампанска архи нэрэдэг виноградно-архи үйлэдбэрилгын комбинат виноград бэлэдхэхэ түсэбөө 109,1 процент дүүргэбэ.

Виноград хуряалга ба гүрэндэ гушаалга үргэлжэлhөөр.

ВКП(б)-гэй Краснодарска крайкомой Секретарь Н. ИГНАТОВ.
Краснодарска хизаарай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшын Орлогшо И. ЧУГУНОВ.
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Краснодарска хизаардахи Түлөөлэгшэ П. ПЕЧЕРИЦА.
Краснодарска хизаарай хүдөө ажахын управлениин Начальник И. МОИСЕЕНКОВ.

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомуудай ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зуушалгаар доро дурсагдаhан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ гэбэл:

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ:
Баянголой сомсоведэй КАЛИНИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Р. П. ЦЫРЕНОВ, парторганизацинь секретарь С. Ц. БУБЕЕВ).
Баянголой сомсоведэй ФРИДРИХ ЭНГЕЛЬСЫН нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Б. Ц. САМБУЕВ, парторганизацинь секретарь С. М. ЦЫРЕНОВ).

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ:
Турунтаевска сельсоведэй «КРАСНАЯ ЗАРЯ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ П. А. СУХИХ, парторганизацинь секретарь М. В. БОРОДИН).
Турунтаевска сельсоведэй ЧКАЛОВАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Н. М. БАЕВ, парторганизацинь секретарь Ф. С. ПОМУЛЕВ).

ИВОЛГЫН АЙМАГ:
Калёновско сельсоведэй «ТАЕЖНИК» промколхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Б. П. ШИШКИН, парторганизацинь секретарь В. И. БУРКОВ).

КАБАНСКЫН АЙМАГ:
Посольско сельсоведэй «КРАСНОАРМЕЕЦ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ С. В. ОВЕРИН, парторганизацинь секретарь А. А. ФЕДОСЕЕВ).
Твороговско сельсоведэй «ПОБЕДА» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ В. Ф. ФЕДОСЕЕВ, парторганизацинь секретарь П. И. ПОПОВ).
Степно-Дворецкэ сельсоведэй ВОРОШИЛОВАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ И. И. СУРАНОВ, парторганизацинь секретарь А. Ф. БАЖЕНОВ).
Твороговско сельсоведэй КАРЛ МАРКСЫН нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Н. А. АНТИПОВ, парторганизацинь секретарь А. М. СОТНИЧ).

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ:
Енгорбойн сельсоведэй «III ИНТЕРНАЦИОНАЛ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Г. Д. ХАНДУКОВ, парторганизацинь секретарь Б. Я. АЮШЕЕВ).
Цакирска сельсоведэй ЛЕНИНЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Б. С. СОКТОЕВ, парторганизацинь секретарь Р. Г. ГАРМАЕВ).

ЯРУУНЫН АЙМАГ:
Сосново-Озерско сельсоведэй «УЛААН-ЯРУУНА» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр БАЗАРОВ, парторганизацинь секретарь ВАНЧИНОВ).

Таряа хуряалгаа дүүргэбэ

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Эрдынеев) таряа хуряалгаа бүхы колхозниигуудаа элсүүлжэ, тэдэнэй ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэhэнэй ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй ашаар таряа хуряалгынгаа хүдэлмэриие аймаг дотороо эгээн түрүүн дүүргэбэ. Колхознигууд таряа хуряалга дээрэ ажалай эдэбхи гаргаж, үдэр hүниие мэдэнгүй хүдэлмэрилдэг, үдэрэйнгөө даалгабаринуудые ходоодо дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Энэ колхозой поли дээрэ таряа хураhан комбайнер Шойжол Цыдыпов даажа абаhан участогуудаа эрхим шанартайгаар халажа дүүргээд, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ошоhон байна.

Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ерэхэ жэлэй үндэр баян ургаса хангаха эрхим шанартай, кондиционно үрhэ хааха, Агуу[е]хэ Октябриин hайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Ц. Токтохоев.

Комсомолецуудай эдэбхитэ ажал

Яруунын мяханай совхозой комсомолецууд ба залуушуул полевой хүдэлмэринүүдтэ эхилхын урда тээ тус тустаа социалистическэ уялгануудые абажа, хоорондоо мүрысөөнэй договорнуудые баталhан байгаа. Тиин, абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэдэнэр эршэмтэйгээр тэмсэжэ ороо hэн.

СТЗ-НАТИ трактор жолоодогшо залуу тракторист-комсомолец Булад Нимбуев мүнөө сезон соо 800 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ гэhэн уялга абаhан юм. Энэ уялгаа нүхэр Нимбуев үлүүлэн дүүргэбэ. Сентябриин 27 болотор 907 гектар газар элдүүрилhэн байна. Тэрэшэлэн, тракторист-комсомолец Даба Бадмаев 800 гектар газар элдүүрилхэ гэhэн уялга абаhан аад, мүнөө 820 гектар газар элдүүрилээд байна. Эдэбхитэ комсомолецуудhаа жэшээ абан, совхозой мүн бусадшье механизаторнууд hайнаар хүдэлмэрилнэ.

Е. Цыдыпов.

Эмхи гуримгүй колхоз

Улан-Удын педагогическа институдай студентнүүд городой ойро шадарай колхозуудта таряа, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдтэнь туhаламжа үзүүлжэ байна. hаяхан, нэгэ амаралтын үдэр институдай 35 студентнүүд Иволгын аймагай «Осоавиахим» колхоздо воскресникта гараhан байгаа. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Павловай заабаряар тэдэ студентнүүд хартаабха малтахаяа үглөөнэй 6 часта ошоhон гараhан байба. Тээд нэгэшье хүрзын, нэгэшье ведрогой бэлэдхэгдээгүй байhан дээрэhээ студентнүүд үглөөнэй 11 час болотор минил байба. Имагтал үдэрэй 12-дохи часта бригадир Черниров ба түрүүлэгшэ Павлов ерэжэ, малтагдаhан хартаабхые машинада тээлгэн байха юм.

Ажал хэхээр зориг[ж]он, колхозуудта гараhан залуушуулые эээ зэмсэгээр бүрин хангажа, тэдэнэй ажалай эдэбхи хэшээлые дэмжэхэ хэрэгтэй.

С. Цыренов.

Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые эрхимээр эмхидхэхэ

Иволгын аймагай партийна организаци партийна һуралсалые үнгэрэгшэ жэлдэ урда жэлнүүдтэ орходоо һайнаар эмхидхээ һэн. Гэбэшье, нилээд олон дутагдалнууд гараһан байгаа. Аймагай олохон партийна организацинуудта политһургуулинууд ба кружогуудые эмхидхэхэдээ, һурагшадай юрэнхы эрдэм мэргэжэлые харадаа абадаггүй ябадал гарадаг байгаа.

ВКП(б)-гэй айком хадаа штатнабэшэ пропагандистнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулаа һэн. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй турша соо пропагандистнуудай семинар оройдоо хоёр дахин ба тэдэнэй дүй дуршэлөө халан абалсаха зүблөөн нэгэ дахин үнгэргэгдэһэн байна.

Бэеэ даагаад марксистско-ленинскэ теорие шудалагшадай хүдэлмэрие ВКП(б)-гэй айкомой ба партийна эхин организацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилхэ ба хинаха ябадал һулаар табигдаһан байгаа. Айкомой пропаганда ба агитациин таһаг хадаа аймагай центрын партийна эдэбхитэдтэ лекци уншалгаар ба тэдэнтэй теоретическэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлгөөр тус хүдэлмэрие хизаарладаг байгаа. Марксистско-ленинскэ һуралсалые тоодоггүй коммунистнууд ба парторганизациин секретарьнуудта зохихо эрилтэ хэгдэдэггүй дээрэһээ «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» бэеэ даагаад шудалдаг 56 коммунистнуудай аяар 35 хүниинь большевистскэ партиин түүхын зүбхэн лэ Октябриин урда тээхи үеые шудалжа гараһан байна.

Аймагай зарим партийно-советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд албанаймнай хүдэлмэри ехэ гээд, марксистско-ленинскэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ ябадалда багаар анхаралаа табидаг байшоо. Жэшээлхэдэ, пищекомбинадай директор нүхэр Эренпрайс, Иволгын МТС-эй директор нүхэр Ильков, хүдөө ажахын таһагай главна зоотехник нүхэр Круглов, аймагай партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Н. Михалев, Д. Готолов, И. Бурдуковский, Ф. Братущенко гэгшэд идейно-теоретическэ бэлэдхэлэйнгээ хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар үнгэрэгшэ жэлдэ юушье хээгүй шахуу үнгэрөө.

Айкомой штатна пропагандистнууд политһургуулинуудые ба кружогуудые хүтэлбэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэрие шэнжэлдэггүй ба түрүү пропагандистнуудай хүдэлмэриин дүй дуршэлые дэлгэрүүлдэггүй байгаа. ВКП(б)-гэй айком хадаа пропагандистнуудые, жэшээлхэдэ, нүхэд Михалев ба Иванов гэгшэдые элдэб ажахын кампанинуудые үнгэргэлгөөр удаан болзороор командировкодо гаргажа, гол хүдэлмэриинь таһалдуулдаг һэн.

Дээрэ дурсагдаһан дутагдалнууд партийна һуралсалай шанарые нилээд доошолуулаа. Аймагай партийна эхин организацинуудай дэргэдэхи политһургуулинуудта ба кружогуудта һурагшадай гурбанайнь нэгэ хуби үнгэрэгшэ жэлдэ программна материалаа һайнаар ойлгожо шадаагүй гараһан байна.

Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ гараһан алдуу дутуунуудые зайлуулхын ба һуралсалай шэнэ жэлдэ эрхим бэлэдхэл хангахын тулада партиин айком хадаа партийна эхин организацинуудта айкомой хүдэлмэрилэгшэдые ба партийна эдэбхитэдые сентябриин эхеэр гаргаһан байгаа. Тэдэнэр хадаа партийна эхин организацинуудай секретарьнуудтай хамта коммунистнуудтай хөөрэлдэжэ, шэнэ жэлдэ тэдэнэй марксистско-ленинскэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ һуралсалай формые тодорхойлһон байна. Энэ хүдэлмэри сентябриин 15-най үеэр гол түлэб дүүргэгдээ һэн. Шэнэ жэлдэ аймаг дотор 16 политһургуули, вождьнорой биографинуудые шудалха 10 кружогууд, ВКП(б)-гэй түүхые шудалха 14 кружогууд ба партийна үдэшын нэгэ һургуули хүдэлмэрилхэ юм. Гадна, бэеэ даагаад большевизмын түүхые ба теорие шудалагшад үнгэрэгшэ жэлдэ 84 хүн байһан аад, мүнөө 105 хүн болохо байна. Гадна, 13 коммунистнууд юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудта ба заочноор һуралсаха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ партийна һуралсалда гараһан алдуу дутуунуудые зайлуулхын ба партийна һуралсалай шэнэ жэлые хаһа саг соонь ,эмхитэйгээр эхилхын тулада партийна эхин организацинуудта хамтын суглаанууд үнгэргэгдөө. ,

Штатнабэшэ пропагандистнуудай состав шэнээр хаража үзэгдэһэн ба нэмээгдэһэн байна. Тэдэнэй 75 процентнь багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба хүдөөгэй бусад интеллигентнэрһээ бүридэнэ. Тэдэнэй 50 процентнь дээдэ ба дунда эрдэмтэй, 36 пропагандистнуудай 18-нь ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн һарын ба хоёр долоон, хоногой курсануудта һуража гараа. Пропагандистнуудай саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ семинар үнгэргэжэ байха түсэб зохёогдонхой. Тэдэ семинарнуудые айкомой секретарьнууд, таһагуудые даагшад ба пропагандистнууд хүтэлбэрилхэ юм. Бэлэдхэл ехэтэй коммунистнуудай дундаһаа 15 консультантнууд томилогдожо, марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалдаг 5—6 коммунистнууд тэдэндэ тус бүридэнь даалгагдаһан байна. Мүнөө жэлдэ партийна кабинет хадаа консультантнуудта туһаламжа үзүүлхэ ба политһургуулинуудай, кружогуудай хүдэлмэрие шэнжэлхэ, түрүү пропагандистнуудай хүдэлмэриин дүй дуршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха байна.

Комсомолецуудай ба залуушуулай дунда политическэ гэгээрэл эмхидхэхэ хэрэгтэнь комсомольско организацинуудта туһаламжа үзүүлэгдээ. Мүнөө жэлдэ 700 үлүүтэй комсомолецууд ба залуушуул һуралсаха байна. Теоретическэ бэлэдхэлтэй коммунистнуудай ба комсомолецуудай дундаһаа 36 пропагандистнууд шэлэн олдожо баталагдаа.

Мүнөө жэлдэ хүдөөгэй интеллигенциин политическэ һуралсалда ехэхэн анхарал табигдана. Заводской, Оронгын ба Ганзуринай долоонжэлэй һургуулинуудта болон аймагай центртэ эмхидхэгдэһэн, ВКП(б)-гэй түүхэ шудалха кружогуудта гол түлэб багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд һураха юм.

ВКП(б)-гэй Обкомой пропаганда ба агитациин таһаг айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Бимбаевай тоосоото элидхэлые шагнажа, Иволгын аймагай партийна организацида партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ талаар хэдэн олон дутуунуудые тон зүбөөр элирхэйлээ.

Партиин айком хадаа тэдэ дутагдалнуудые түргэнөөр усадхахын тулада бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Коммунистнуудые Ленин—Сталинай агууехэ идеягэй үзэлөөр хүмүүжүүлхэ ябадалай партийна хүдэлмэриин шухала һалбари байһан тухай партиин заабаринуудые бэелүүлэн, аймагай партийна организаци хадаа партийна һуралсалые эмхитэйгээр эхилжэ, мүнөө жэлдэ коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые эрид һайжаруулха ябадалые хангаха байна.

Д. Цырендоржиев, ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой секретарь.

Московско область. Мытищинскэ районой «Соревнование» гэжэ томодхогдоһон колхозой ахалагша агроном А. И. Власов ба Мытищинскэ МТС-эй тракторна бригадын бригадир Д. Я. Петрусян гэгшэд хартаабха сортировалха тусхай машина зохёобо. Тэрэнь нэгэ удэр соо 60 тонно хартаабха сортировалжа шадаха байна. Зураг дээрэ: Бригадир Д. Я. Петрусян хартаабха сортировалха машинын хүдэлмэри хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Финоргануудай мүрысөөн

Республикын хэдэн олон финансова органуудай коллективүүд Октябриин урда тээхи мүрысөө дэлгэрүүлэн, 3-дахи кварталай мүнгэ элсүүлгын гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Кабанскын аймаг (финансова таһагые даагша нүхэр Саункин) мүнгэ элсүүлгын квартальна түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур нэгэ миллион 150 мянган түхэриг бюджедтэ оруулаа

Байкало-Кударын, Ахын, Хориин, Хэжэнгын ба бусад аймагууд налог суглуулгаар, олзо оруулгаар квартальна түсэбөө горьтойхоноор үлүүлэн дүүргэбэ.

Бурят-Монголой АССР-эй финанснуудай Министерствын таһагуудай ба управленинүүдэй дундахи мүрысөөндэ гүрэнэй страхованиин республиканска Управлени (начальнигынь нүхэр Хайдуров) квартальна түсэбөө 6,5 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү һуури эзэлээ. Республикын бүхы страховой инспекцинүүд квартальна түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Закаменай страховой инспекци мүнгэ татаха түсэбөө — 150, Ахын — 136, Баргажанай — 128 процент дүүргэһэн байна.

Н. Спицын.

Захил хэгшэдые эрхимээр хангахын түлөө

Захил хэгшэдые эрхимээр хангаха тухай Москвагай «Отелье мод» гэжэ оёдолой фабрикын стахановка-новатор Махныкинагай үүсхэлые дэмжэн, Улан-Удын оёдолой фабрика хүнүүдэй үмсын захилнуудые абадаг газарые жэшээтэ һайнаар түхеэрхын тула ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Мүнөө хубсаһа эсхэдэг, хубсаһанай хэмжүүр абадаг комнатонууд, шэнээр түхеэрэгдэжэ, гоё һайханаар шэмэглэгдэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ уранзураашад хабаадуулагдана.

США-гэй, Великобританиин ба Франц[иин] правительствонуудта Советскэ Правительство ното эльгээбэ

США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонууд Советскэ Правительствода нотонуудые эльгээхэдээ, Советскэ Союзда немецкэ сэрэгэй пленнэ олон хүнүүд байжа үргэлжэлһөөр хэбэртэйгээр ямаршье үндэһэгүй баталалгануудые хэбэ.

Сентябриин 30-да США-гэй, Великобританиин ба Франциин посольствонуудта Советскэ Правительствын харюугай нотонууд эльгээгдээ.

США-гэй Правительствода ССР Союзай Правительствын эльгээһэн харюу нотын текстнь иимэ байна:

«СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство США-гэй Правительствын энэ оной июлиин 14-нэй нотые абаһанаа баталаад, иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно:

Советскэ Союз дотор немецкэ сэрэгэй пленнэ олон хүн байжа үргэлжэлһөөр хэбэртэйгээр США-гэй Правительствын ното соогоо дурдаһан баталамжануудынь ямаршье үндэһэ баримтагүй ба бодото байдалда таарахагүй байна.

ТАСС-эй энэ оной май[н] ... мэдээсэлһээ харахада, ... сэрэгэй пленнэйхидые Со[ветскэ] Союзһаа репатриацилга ... оной эхеэр дүүрэһэн байха ... Советскэ Союзда байһан ... кэ сэрэгэй пленнэ хүнүүд ... даа, сэрэгэй тон хүндэ гэмт[э] ... рэгүүдые хэһэнэй түлөө сү[д] ... дэһэн 9717 хүнһөө бэшэ ... сэрэгэй гэмтэ ябуулгануу[д] ... һэн хэрэгүүдээр мүрдэлгэдэ ... һан 3.815 хүнһөө, тэрэшэлэ[н] ... шэлһэнэй шалгагаанаар түр ... һаатаһан 14 хүнһөө бэшэ ... Германидаа бусаагдаһан ба[йна].

Немецкэ сэрэгэй пленнэй[хид] ... Советскэ Союзһаа репатри[аци] ... тухай тодорхой мэдээнүүдэ[й] ... байтар тус асуудалаар Со[ветскэ] ... Правительствода США-гэй ... вительствын дахинаа ха[нда] ... ябадалынь немецкэ сэрэгэй ... нэйхид тухай асуудалые ... гандистска зорилгонуудтаа ... лаха гэһэн ябадал болоно ... Советскэ Правительство ...

Советскэ Правительство ... лиин ба Франциин правите[льство] ... нуудта мүн иимэ ногонууды[е] ... гээгээ».

Эрхим мастер—делег[ат]

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна II конференцидэ делегадые дэбжүүлэлгын суглаан Улан-Удын мяха-консервын комбинадта угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ. Энэ суглаанда олон тоото инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд хабаадалсаа. Завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Л. Харитончик суглаа нээхэдээ хэлэһэн үгэ соогоо иигэжэ мэдүүлээ:

— Эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, манай комбинадай коллектив ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Комбинаднай сентябрь һарынгаа ба III кварталайнгаа түсэбүүдые үлүүлэн дүүргээ. Тиин жэлэйнгээ түсэбые Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй алдарта ой хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн хүндэтэ уялга абанхайбди. Тэрэнээ дүүргэхэмнай лабтай...

Эхэ оронoймнай столица Москвада болохоёо байгаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна II конференцидэ делегадые эльгээхэ хүндэтэ эрхэ манай комбинадта олгогдоо. Өөһэдынгөө коллективэй дундаһаа эгээл түрүү нүхэрөө бидэ тус конференцидэ манай түлөөлэгшэ болгон эльгээхэ ёһотойбди, — гээд тэрэ үгэеэ дүүргэнэ.

— Манай заводой түрүү стахановка Екатерина Павловна Пивановае эб найрамлалай тала баригшадай Бүхэсоюзна II конференцидэ делегадаар эльгээхэ гэжэ дурадханаб. Бидэнэр нүхэр Пивановае һайса мэдэнэбди. Энэ бурят басаган, жиирын хүдэл[мэришэн] ... шэнһөө заводойнгоо түрүү ... тер болотороо үргаа юм. М[анай] ... Пиванова манай найдабари[е] ... рюулжа шадаха байха ... гэжэ консервнэ заводой мас[тер] ... Бенедиктов дурадхаба.

Комбинадай холодильнигай [ста]хановец И. Хаустов тэрэнэй ... үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүү[лээ]:

— Манай орон дотор то[...]мо барилгануудай бодхоо[лго] ... байхадань, англо-американск[э] ... рессорнууд Азиин арадуудта ... гүү дай ябуулжа байна. А[...] ... тайбан ажаһуүһан зонуудые ... жа, хюдажа байһан харша ... өөһэдынгөө үхэхэ сагые бү[...] ... тэлүүлнэ. Эб найрамдалай ... баригшадай тоо улам оло[н] ... Манай коллективэй зүгһөө ... союзна II конференцидэ ... Пивановае делегадаар эльгэ[э]... һэн дурадхалые үнэн зүр[хэнһөө] ... дэмжэнэб.

Мүн нүхэд Тиминишев, ... дуковская, Смирнова ба ... үгэ хэлэжэ, нүхэр Е. Пива[нова] ... делегадаар һунгаха гэһэн ... халые халуунаар дэмжэһэн ... на. Үгэ хэлэгшэд хадаа мү[н] ... лэдбэриингөө нормонуудые ... бүхэндэ үлүүлэн дүүргэхэ ... дээшэлүүлэгдэһэн уялга[нуудые] ... абаа.

Суглаанай түгэсхэлдэ ... Пиванова үгэ хэлэжэ, ком[бинадай] ... лайнгаа коллективэй энэ хү[...] ... найдабарие нэрэтэй түрэт[...] ... дүүргэхэб гэжэ мэдүүлбэ.

А. Шеста[...]

Агитатор Изот Сластин

Коммунист нүхэр Изот Данилович Сластин Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой эрхим агитаторнуудай нэгэниинь юм. Тэрэ хадаа нёдондоһоо хойшо агитатораар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Сластин болбол КТФ-е даагша юм. Тэрэ болбол малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулжа байдаг. Малшадта ерээд хөөрэлдөө хэжэ, газетэ ба уранһайханай литература уншажа байхыень ходо харахат. Мухаршэбэрэй аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһагай ном зөөгшэд комсомолецууд Саша Трифонов, Таня Петрова гэгшэд нүхэр Сластинда һонин номуудые асардаг байна. Тэрэ номуудаа нүхэр Сластин малшадтаа тараажа үгөөд, уншуулдаг юм. Мүнөө һаалишадынь уранзохёолой номуудые һонирхон уншадаг болонхой. Һаалишад Галя Иванова, Агаша Васильева ба Нюра Серкова гэгшэд номуудые илангаяа ехээр һонирхон уншана.

О. Чимитов.

Үзэг бэшэгтэ һуралгые түгэсхэхэ

Г. ЦЫГАНКОВ,
БМАССР-эй гэгээрэлэй Министр

Бурят-монгол арад зонние үзэг бэшэгтэ һургаха тухай ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол 1946 оной октябриин 26-да гараа һэн. Тэрээнһээ хойшо тус асуудалаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Республикын гэгээрэлэй Министерство болбол һуралсалда хабаадаха ёһотой хүнүүдэй тооe бүридхэһэн ба тэдэндэ хэрэглэгдэхэ учебнигүүдые, программа болон һуралсалай хэрэгсэлнүүдые хэблэн гаргаһан байха юм. Мүн багшанар ба культармеецууд томилогдоо һэн. Мүнөө үедэ 264 багшанар, 365 культармеецүүд республика соомнай хүдэлмэрилнэ. Үнгэрһэн хугасаа соо хамта 20900 гаран хүн үзэг бэшэгтэ һургагдаа.

Олонхи газарта һуралсалай кружогууд эмхидхэгдэһэн байна. Гадна, хүнүүдтэй тус тустань занятинууд үнгэргэгдэнэ. Зарим аймагуудай, жэшээлхэдэ, Кяхтын, Кударын, Мухаршэбэрэй, Курумканай аймагуудай һургуулиин багшанар культармеецүүдтэй семинар болон консультацинуудые хэдэг байна. Тэрэнь культармеецүүдтэ методическа болон педагогическа талаар угаа ехэ туһа хүргэнэ. Мүн дүй дуршэлөө андалдаха талаар яһала ехэ ажал хэгдэһэн байна.

Мухаршэбэрэй, Курумканай, Ахын, Кударын, Яруунын ба бусад аймагуудай хэдэн олон багшанар бурят хэлэн дээрэ лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, мүн «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ болон бурят-монгол литература уншалгануудые хэдэг юм. Нүхэд Байминов, Ухеев (Түнхэн), Лыгдонов, Осодоев (Аха), Мататханов, Эрдынеев, Богданов (Мухаршэбэр) ба бусад багшанар дээрэ дурсагдаһан хүдэлмэринүүдые үлэмжэ һайнаар ябуулна.

Ахын аймсоведэй гүйсэдкомой гэгээрэлэй таһаг (даагшань нүхэр Митыпов) календарна түсэб табинхай. Тэрэнь багшанар ба культармеецүүдэй ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ ябадалда ехэхэн туһа хүргэдэг юм. Кударын аймагта (ОНО-е даагша нүхэр Хусаев) багшанар ба культармеецүүдэй семинарнууд үнгэргэгдэһэн байна. Тэндэ шалгалтануудые яажа хэхэ тухай, үзэһэнөө дабталгые эмхидхэлгэ тухай, анха эхилэн һургалга тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Культармеецүүдэй дунда эдэбхитэй нүхэдүүд олон. Нүхэд Патархиев, Кондакова, Аюшеева (Ахын аймаг) гэгшэд таруу гүүртэ ба пунктнуудые шадамараар хангадаг байна. Тэдэнэр хазаар морёор ябажа, колхознигуудые үзэг бэшэгтэ һургахынгаа хажуугаар агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулна. Кабанскын аймагай Часовенско эхин һургуулиин багшанар Будаева, Борисова гэгшэд 1949 — 50 онуудай һуралсалай жэлэй туршада 32 хүниие үзэг бэшэгтэ һургаа.

Нэрлэгдэгшэ нүхэдэй ба бусадай амжалтанууд нютагай партийна, советскэ органуудай туһаламжаһаа нилээд дулдыдаһан байха юм. Ажалшадые үзэг бэшэгтэ һургалга тухай асуудал Кударын аймагай Соведэй гүйсэдкомой сесси болон ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ хоёр дахин хэлсэгдээ.

Зэдын аймсоведэй гүйсэдком тус асуудалда бии байһан дутагдалнуудые элирүүлээд, өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые нилээд һайжаруулһан байха юм. Тэндэ һургуулинуудые даагшадай ба директорнүүдэй зүблөөн үнгэргэгдөө. Гадна, аймсоведэй сесси ОНО-е даагшын элидхэлые зүбшэн хэлсэһэн байна. Зэдын аймагай сомоной соведүүд тус асуудалые мүн лэ хаража үзэдэг юм. Эдэ бүгэдэ хэмжээ-ябуулгануудай ашаар тус аймагта 321 хүн үзэг бэшэгтэ һургагдаһан байна. Тэндэ 72 культармеецүүд, 21 багшанар хүдэлмэрилөө.

Зарим сомоной соведүүд ба колхозууд бүхы ажалшадаа үзэг бэшэгтэ һургаа. Байкало-Кударын аймагта аймцентрын, Оймурска ба Хандалинска сомоной соведүүдтэ энэ асуудал нилээд һайнаар шиидхэгдэһэн байна. Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Совет, Бичурын аймагай Еланска сельскэ Совет, Калининай нэрэмжэтэ ба «Зориг» колхозууд нилээд амжалтануудые туйлаа.

Гэхэтэй хамта, бурят-монгол арад зонние шэнэ үзэг бэшэгтэ һургаха талаар хүдэлмэри зарим аймагуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тэрэ тоодо Закаменай, Түнхэнэй ба бусад аймагууд оролсоно. Республика соомнай 3493 хүн үшөөл һургагдаагүй байһаар. Тэдэнэй 273-ниинь партийно-советскэ эдэбхитэд юм.

Хэдэн олон хүнүүдээ һуралсалда үшөө хабаадуулагдаагүй байһан ушар советскэ, партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай, арадай гэгээрэлэй органуудай, һургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэдэй, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тус асуудалда ёһотой анхарал табидаггүй байһыень харуулна. 1949—1950 онуудай һуралсалай жэл соо Иволгын, Баунтын, Хориин, Сэлэнгын аймагууд муу дүнгүүдые харуулаа. Тэндэхи ажалшадай олонхинь һуралсалда хабаадуулагдангүй үлөө. Культармеецүүд ба багшанарай ажалые шалгалга хэгдээгүй, тэдэндэ туһаламжа үзүүлэгдээгүй.

Хориин, Кабанскын, Байкало-Кударын аймагуудай хүн зонойнь нэлэнхы олониинь загаһа барилгада, лесоучастогуудта, малажалай гүүртэнүүдтэ ажаллана. Тиимэһээнь тэдэниие кружогуудта гулидхахань бэрхэтэй юм. Теэд, аймОНО-нууд хүнүүдтэй тус тустань заняти үнгэргэлгые эмхидхээгүй.

Зарим аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба партиин айкомууд һуралсалые шалгаха ба хүтэлбэрилхэ талаар биратай юумэ хэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймаг юрэнхыдөө муу дүнгүүдые харуулна. Шахтинска поселогто (поссоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Миронова) һуралсал оройдоо эмхидхэгдээгүй. Ново-Селенгинскэ сельсоведтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Дондуков) 48 хүн һуралсаха ёһотой аад, оройдоо 19-ниинь һуралсана. Шанаагай, Ноехоной сомонуудта һуралсалай эмхидхэл тон муу. Аймагай центрын партийно-советскэ эдэбхитэдһээ оройдоо 3 хүн бүхэли жэл соо һуралсаа. Аймсоведэй гүйсэдком энэ асуудалые хаража үзэбэшье, зохистой хэмжээнүүдые абаагүй.

Түнхэнэй аймагта ажалшадые һургалгын хоёр жэлэй дүн тон доодо хэмжээндэ байна. Тэндэ үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ бүридхэлдэ абтаһан 543 хүнһөө 79-ниинь һуралсаа. Иволгын аймагта бүри ехэ дутагдалнууд бии. ОНО-е даагша байһан нүхэр Осодоев ажалшадые үзэг бэшэгтэ һургаха хүдэлмэрие оройдонь болюулжархиһан юм. Тэрэнэй орондо томилогдоһон нүхэр Цыденов энэ хүдэлмэрие һэргээхын тула ямар нэгэн хэмжээ абадаггүй байгаа. Тиимэһээнь 1948—49 онуудта һуралсал ябуулагдаагүй шахуу юм. Харин, 1950 онһоо эхилжэ оройдоо 27 хүниие һургаа. Тиихэдэ тоо бүридхэлдэ абтаһан хүнүүдынь 157 юм. Закаменай аймагта мүнөө 715 хүн һургагдаагүй байһаар.

Гэгээрэлэй Министерствын һургуулинуудай таһаг (начальни[гынь] нүхэр Винокур) һуралсалай ... шалгаха талаар баһал ... юумэ хэдэггүй байна. Тус та[һагай] инспекторнүүд нүхэд Тум[...] Мангадаев, Чайванов, Сув[...] гэгшэд аймагуудаар ябал[...] культармеецүүд ба багша[нарта] ямаршье туһа үзүүлдэггүй юм. ... дэнэрэй бусажа ерэхэдэ тус ... лалаар юу хэһэн тухайнь то[дорхой]шье абтадаггүй байна.

Ажалшадые үзэг бэшэгтэ һ[ургаха] хэрэгые мүнгөөр ха[нгалга] зарим аймагуудта мууга[ар] ... бигданхай. Кударын, Түнх[эн] ... Зэдын, Байкало-Кударын, Ку[рум]канай аймагуудта хэдэн ... культармеецүүд ба багшанар ... лин хүлһөө абаагүй байһаар. ... хэ зууран бюджедээр хар[и]... даһан хэдэн мянган түхэриг ... гэн ашаглагданагүй.

Үзэг бэшэгтэ һуралгые ... оной январиин 1 хүрэтэр ... хэ гэһэн зорилго мүнөө ... урда табигдана. Энэ зори[лго] ... дүүргэхын түлөө бүхы олон[...] ... эмхидхэхэ, ойлгуулламжын ... мэрие бүри үргэн хэмжээ[нд] ... ябуулха ёһотойбди. Мүн ... нар ба культармеецүүдтэ ... дэдэг методическа туһала[мжа] ... тэрэшэлэн мүнгөөр хангал[гые] ... жаруулха шухала.

Партийна, советскэ боло[н] ... ниитын бусад организаци[нууд] ... саг үргэлжын туһаламжа[тай] ... политическэ угаа ехэ удха[] ... тай тус асуудалые 1951 о[ной] ... варь хүрэтэр дүүрэнээр ... хэмнай лабтай.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАЯ!

★

…лгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ

…хуряалгын эхилхын урда …дын аймагай Буденнын нэ…тэ колхозой сенокосилкын …истнүүд-комсомолецууд Па… Труднев ба Константин Гри… гэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын … соо 350—350 гектар үбһэ …ха гэһэн уялга абаад, рес…кын машинистнүүдтэ ханда… байгаа.

…нэ уялга абаад байхадаа, ком…ско үгэеэ үнэн хэрэг дээрэ …лын түлөө тэдэнэр эршэм…эр тэмсэжэ эхилһэн байна. …озой правлениин ба партийна …зациин туһаламжа үзүүлһэ…шаар ба өөһэдынгөө орол… ажалаар тэдэнэр 5 гекта…фондо үдэр бүри 10—11 гек…сабшалан һайн шанартайгаар …һан байха юм.

…н Павел Труднев хүдэлмэ… 25 үдэрэй турша соо 280 …рай үбһэ сабшаад, таряа …тын эхилхэдэ сенокосил… жаткаар һэлгэжэ, таряа ху… дээрэ улам эршэмтэйгээр …лажа байна. Трудневой ну… Константин Григорьев үбһэ …лтаяа үргэлжэлүүлжэ, сен… 25 хүрэтэр 355 гектар …лан һайн шанартайгаар саб…, уялгаяа нэрэтэй түрэтэй… дүүргэбэ.

Аймаг соогоо түрүүлэн

…риин аймагай Үдын сомоной …эй нэрэмжэтэ колхоз (прав…инь түрүүлэгшэ нүхэр Бада… партийна организациинь сек…рь нүхэр Доржиев) малажал …өөлгын талаар аймагай кол…удай мүрысөөндэ түрүү һуури …э ябана. Энэ колхоз адуу үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые … морёор 105 процент, эбэртэ малаар —102, хони ямаа…—122, гахайгаар —130 про… дүүргэһэн байха юм. Гадна, …дэ һү, нооһо тушааха түсэ… аймаг соогоо эгээн түрүүн …гэд, малажалай бусад про…нуудай бэлэдхэлые амжалта…ар ябуулжа байна.

…нөө Кировэй нэрэмжэтэ …озойхид ниитынгээ адуу мал…дхалан ба дулаан үбэлжэлгэ …хын түлөө эршэмтэйгээр тэм… байна. Үбһэ сабшалгын ту… 101 процент дүүргэгдэһэн бай… Гэбэшье, үбһэнэй валова …үлгын бага байһан дээрэһээ …озиигууд нэмэлтэ тэжээл бэ…энэ. Солюмо, михиинэ мэ… тэжээлнүүд мүнөө элбэгээр …үүлагдажа, сомогдожо байха …

…ун малай байранууд заһаба…гдажа ба дулаалагдажа бай… Гахайн шэнэ байра баригда… дүүргэгдээ.

★ ★

МАРТАГДАҺАН УЧАСТОК

Уланай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз Баргажанай аймаг дотор малаар баян колхозуудай нэгэн юм. Адуу малайнгаа тоогоор энэ колхоз аймаг дотороо 20 процент эзэлдэг байна.

Олон тоото адуу малдаа садхалан ба дулаан үбэлжэлгэ хангахын түлөө тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд эртэнһээ оролдохо ёһотой байгаа. Гэбэшье, колхозой правлениин түрүүлэгшэ Цыдыпов, партийна организациин секретарь Абидуев гэгшэд нёдондо малаа үбһэ тэжээлээр дутаажа, хоролтодо оруулһан ябадалһаа һургаал абаагүй, мүнөө жэлдэшье алдуунуудаа дахяад дабтажа байна. Байгша ондо үбһэ ногооной ургаса тон һайн байгаа. Теэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд бүхы колхозниигуудые үбһэ хуряалгада элсүүлжэ шадаагүй. Тэрэнэй эсэстэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэлэдхэлгынгээ түсэбые сентябриин 25 болотор ороймоо 49 процент дүүргэһэн байха юм.

Колхозой правлени ба партийна организаци болбол үбһэ хуряалгын бригадануудай хүдэлмэрие хинан шалгадаггүй, хүтэлбэрилдэггүй, зохихо эрилтэ хэдэггүй. Имагтал иимэ харюусалгагүй хүтэлбэриин эсэстэ үбһэ хуряалгын нэгэ бригадада (КТФ) 500 шахуу центнер эрхим шанартай үбһэн гутаагдаһан байха юм. Теэд, үбһэ гутааһан гэмтэ нюурнууд ямаршье харюусалгада хабаадуулагдаагүй.

Тэрэшэлэн, тус колхоз малай зоотехническэ барилгануудые хэнэгүй. Байгша ондо гахайн, шубуунай, мориной ба хониной байрануудые шэнээр бариха түсэбтэй байгаа. Энэ ехэ барилга дүүргэхын тулада 25—30-һаа үсөөн бэшэ хүн хүдэлмэрилхэ ёһотой юм. Гэбэшье, барилга дээрэ мүнөө ороймоо 6 хүн хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй хоёрынь юушье хэдэггүй, мори унаад лэ миил гүйлгэлдэдэг бригадирнууд юм. Жэшээнь, бригадир Ш. Цыренов үнгэрэгшэ зунай турша соо 2 мори гутаагаа.

Тэрээнһээ гадна, малай хуушан байранууд заһабарилагданагүй, мүн сэбэрлэлгэ ба дезинфекци хэгдэнэгүй. Жэшээнь, Санжа Будаевагай заимкада малай байрануудай заһабарилагдаагүй дээрэһээ үнгэрэгшэ үбэлдөө тэндэхи малнуудай 50 процентнь үхэһэн байха юм.

Гадна, энэ колхоз мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые холо дүүргээгүй. Аяар мянга шахуу толгой малынь дутуу. Теэд, колхозой правлени ба партийна организаци болбол колхозно ниитынгээ адуу малай тоо толгойе олошоруулхын түлөө тэмсэдэггүй, һанаа амар һуудаг. Тиин малажал, тус колхоздо мартагдаһан участок болошоо.

Колхозно ниитын малажалые хүгжөөлгэдэ иимэ харюусалгагүйгөөр хандажа болохогүй. Аймагай хүдөө ажахын таһаг хадаа тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табиха ёһотой.

Б. Улюнский.

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ һү һаалгынгаа түсэбые һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Фермын ахалагша һаалишан З. Иванова эб найрамдалай вахтада жагсаад, һү һаалгынгаа жэлэй түсэбые 120 процент дүүргөө. Зураг дээрэ: ахалагша һаалишан Иванова учетчик Алексеевтэ һү тушаажа байна.

Д. Носовой фото.

—ХОРИИН АЙМАГТА—

ГҮНЗЭГЫ УДХАТАЙ ЛЕКЦИ

Һаяхан аймагай центртэхи культурын байшанда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пропаганда ба агитациин таһагай лектор, философско науканuудай доктор нүхэр Родионов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба. Эндэ 300 гаран ажалшад гүнзэгы удхатай энэ лекциие ехэ һонирхожо шагнаһан байна.

МАЛАЙ ШЭНЭ БАЙРАНУУД

«Красный партизан» колхозойхид малаа дулаан байрануудаар дүүрэн хангаба. Эдэнэр 100 үнеэдэй, 80 толгой гахайнуудай, 200 толгой хурьгадай шэнэ байрануудые түхеэрэжэ, малаа оруулһан байна.

ҺАЙН ҮҮСХЭЛ

Шэнэ һургуули барижа байһан модо бэлэдхэлэй Нарынска участогай бүлэг хүдэлмэришэд жэшээтэ үүсхэл гаргаба. Эдэнэр барилгаяа түргэдхэхын тула амаралтын үдэрнүүдтэ ажаллаха гэжэ шиидэһэн байна. Энэ үүсхэлэй ашаар мүнөө һургуулиин барилга дүүрэхэ дүтэлөө.

ШЭНЭ МАШИНАНУУД АБТАБА

Аймагай МТС-үүд шэнэ техникээр элбэгжэжэ байна. Элдэб маркын 12 тракторнуудые Хориин, Удинска МТС-үүд абаба. Тэдэнэй дунда «ДТ—54» гэжэ дизельнэ 6 тракторнууд бии.

СЕЗОН СООГОО 500 ГЕКТАР

Хориин МТС-эй залуу комбайнер комсомолец Дамба Жанаев сезон соогоо 500 га таряа хадаха уялга абаа һэн. Комсомолец абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байха юм. Мүнөө 450 гектар хадаад байна. Һаяын үдэрнүүдтэ 500 гаа хүсөөжэ, түсэбөө үлүүлхэ зорилготой.

Б. Намжилон.

20 үдэрэй конкурс

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрие саашадань һайжаруулха, эдеэ хоолой блюдэнүүдые оло янзын болгохо, тэдэнэй шанарые һайжаруулха ба ажалшадые культурнаар хангаха зорилготойгоор, 20 үдэрэй конкурс октябриин 10-һаа 31 хүрэтэр үнгэргэгдэхэнь.

Энэ конкурсдо Улан-Удэ городой эдеэ хоолой бүхы предприятинууд хабаадалсаха юм.

И. Гроссман.

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ АЖАБАЙДАЛҺАА

Һонирхолтой бэшэгүүд

Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ Яруунын аймагай Сосново-Озерскын дунда һургуулиие 16 һурагшад үндэр сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргээ юм. Мүнөө тэдэнэр Ленинград, Томск, Иркутск, Улан-Удэ ба бусад городуудай дээдэ һургуулинуудта һурана.

Түрэл һургуулиһаа холо ошоод байбашье, тэдэнэр өөһэдынгөө багшанарые ба нүхэдые мартанагүй. Иркутск городто һуража байһан бүлэг студентнэр нүхэд Б. Цыдендамбаев, Н. Шахнова (гүрэнэй университет), Ю. Егорова (хариин хэлэ шудалха багшанарай институт), Ц. Цыденжапов, Н. Алексеев ба бусад (хүдөө ажахын институт) гэгшэд тэдэниие һургаһан ба хүмүүжүүлһэн багшанарта болон һургуулиингаа һурагшадта һонирхолтой бэшэг эльгээбэ. Тэдэнэр тэрэ бэшэг соогоо өөһэдынгөө багшанарта халуун баясхалан хүргөөд, һурагшадые эрхим һайнаар һурахыень уряална. Һурагшад энэ бэшэгыень ехэ һонирхолтойгоор уншаад, һайнаар һуража, мүн лэ тэдэнэр шэнгеэр дээдэ һургуулинуудта һурахаяа ошохобди гэжэ багшанартаа үгэеэ үгэһэн байна.

Тус дунда һургуулиин багшанарта ба һурагшадта бусадшье городуудай институдуудта һуража байһан студентнэрһээ бэшэгүүд ерэнэ.

Ц. Дандаров.

Манай уялга

Бидэ түрэлхид өөһэдынгөө хүүгэдэй ямараар һуража байһыень шалгажа байха, урогтоо һайнаар бэлэдхэхэ арга боломжонуудые тэдэндэ олгожо байха ёһотойбди. Тиигээл хадамнай хүүгэднай номоо оролдосотойгоор үзэхэ ба һайнаар һураха гээшэ.

Минии 7 наһатай Валя басаган энэ жэлдэ Улан-Удэ городой № 110 эхин һургуулиин нэгэдэхи класста һуража эхилээ. Тэрэнэйнгээ һургуулиһаа ерэхэдэнь урогтоо үзэһэн материалаа хэр зэргээр шудалһыень шалгадаг ба багшынь ямар даалгабари үгэһые асуужа абадагбди.

Тиигээд басагандаа үдэрэйнь журамые зүбөөр сахюулнабди. Гэрэйнгээ даалгабари дүүргэһэнэй һүүлээр Валя расписаниингаа ёһоор үглөөдэрэйнгөө урогуудта бэлэдхэнэ. Тиихэ зуурань сэбэрээр бэшэжэ һураха ба уншахадаа үгэнүүдые зүбөөр хэлэхэ ябадалдань ехэхэн анхарал хандуулнабди. Мүн ариг сэбэрые сахижа ба ном, тетрадь болон бусад хэрэгсэлнүүдтээ гамтайгаар хандажа һураха ябадалдань зохихо анхарал табинабди.

Мүн үе үе болоод лэ һургуулидань ошожо, ямараар һуража байһыень багшаһаань мэдэжэ абанабди. Багшатайнь халуун барисаа байгуулаабди. Иимэ анхаралаар хүреэлһэнэймнай ашаар Валя басагамнай түрүүшын үдэрнүүдһээ захалан эрхим һайнаар һуража байна.

А. Беляев.

Түрэлхидэй суглаан болоо

Улан-Удэ городой № 26 долоон жэлэй һургуулида түрэлхидэй суглаан һаяхан болобо. Энэ суглаанда 200 гаран һурагшадай түрэлхид хабаадалсаа. Һургуулиин директор нүхэр Леонова үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй дүнгүүд ба шэнэ, 1950—1951 онуудай һуралсалай жэлэй зорилгонууд тухай элидхэл хээ.

Һургуули ба түрэлхидэй хоорондо нигта барисаа байгуулжа, шэнэ һуралсалай жэлые амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилготойгоор хэдэн шухала асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ. Мүн һурагшадай үдэрэйнгөө журам сахилга тухай багшанар ехэ һонирхолтойгоор түрэлхидтэнь хөөрэжэ үгэһэн байна.

Тэрэшэлэн багшанарай үдэр бүриин хүдэлмэридэ туһалжа байхын тулада түрэлхидэй комитет һунгагдаа.

Г. Жабонова.

Һурагшад колхоздо туһална

Зэдын аймагай Дэрэстэйн долоон жэлэй һургуулиин һурагшад «Коминтерн» колхоздо ехэхэн туһа хүргэнэ. Тэдэнэр урогуудайнгаа һүүлээр ба амаралтынгаа үдэрнүүдтэ тус колхозой хэдэн гектар хартаабха малтажа үгэһэн ба 30 гаран центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байна.

Һурагшад А. Зарубин, И. Панафидин, М. Лыкшитова, Б. Донеев ба бусад эрхим һайнаар ажаллажа, колхозой правлениин зүгһөө һайшаалда хүртөө.

Б. Бадмаев.

Һурагшад воскресничүүдые үнгэргэнэ

Мухаршэбэрэй аймагай Октябрьска 7 жэлэй һургуулиин һурагшад колхоздоо хэдэн дахин воскресник үнгэргэбэ. Тэдэнэр 20 гаран гектар хартаабха малтаһан ба 3 гектар овощь хуряаһан байна. Октябриин 1-дэ болоһон воскресниигтэ һурагшад бүгэдөөрөө хабаадалсаба.

Д. Дашипылов.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКЫН НЭГЭ ЖЭЛЭЙ ОЙ

…рманска демократическа рес…ликын тогтоогдоһоор нэгэ жэ… ойе немецкэ арад ба тэрээн… хамта дэлхэйн бүхы демокра…ска хүсэнүүд октябриин 7-до …эглэжэ байна.

…отсдамска хэлсээгээр даажа …ан уялгануудтаа үнэн бай… Советскэ Союз болбол бүхы …аниие демократическа үндэ… һуури дээрэ дары нэгэдхэхэ, … договор баталха ба сэрэгэй …лгэ болюулха ябадал туй… гэжэ оролдодог байгаа, …дожо байна.

…ерманиие бүримүһэн демилита…цилха ба демократизацилха …ал хангаха, германска арад… гадна, мүн дэлхэйн бүмбэрсэ… бүхы арадуудайшье үндэһэн …ресүүдтэ харюусаха Советскэ …ай энэ политиканъ США-гэй, …иин ба Франциин хархис пра…льствонуудай үсэд эсэргүү…эр угтагдана. Европын ара…ые эрхэ мэдэлдээ абаха ба …етскэ Союзда, мүн арадай …кратиин оронуудта эсэргүү … хэхэ гэһэн галзуу түсэбүү… баримталан, англо-американ… блок хадаа Баруун Герма… фашистско-полицейскэ гү… Европодохи өөрынгөө сэрэ…стратегическэ плацдарм бол…замда сэхэ ороһон байна. …-Йоркдо һаядаа баруун гү…дэй гаргаһан шиидхэбэри …харуулнаб гэхэдэ, тэдэнэр …үн Германиие ба Баруун …ниие агрессивнэ атлантическа пактда оруулха, европейскэ нэгэдэмэл арми гэдэгэй ядро болгон хүлһэнэй фашистска арми һэргээхэ, сэрэгэй-промышленна үйлэдбэри тушаа бүхы хизаарлалтануудые болюулха гэнэ.

Гэхэ зуура, англо-американска дай үүдхэгшэд хадаа өөһэдынгөө авантюристическэ түсэбүүдые немецкэ арадай интересүүдтэ зүрюугээр зохёожо байна, теэд немецкэ арад дай хүсэнэгүй, эб найрамдалда дуратай. Баруун Германи тушаа ябуулдаг США-гэй колониальна политика хадаа империалистнуудта немецкэ арадай бүхы прогрессивнэ зоной дураа гуталгые, зэбүүрхэлгые улам ехээр ургуулан бадаруулна.

Немецкэ арадай демократическа патриотическа хүсэнүүдэй дэбжэлтэнь 1947 оной декабрь соо Немецкэ арадай түрүүшын конгресс зарлаһан ябадалда харагдаа һэн.

Демократическа партинуудай ба организацинуудай дэмжэлгые үндэһэ болгодог, Германиин социалистическэ единэ партяар толгойлогдодог Немецкэ арадай совет эхэ оронойнгоо нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ арадай бүхы прогрессивнэ хүсэнүүдые элсүүлэн жагсааха маша ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Немецкэ арадай совет болбол демократическа Германиин национальна фронт байгуулхые, англо-американска империалистнуудай хахаргаха политикада эсэргүү тэмсэл шангадхахые уряалан, 1949 оной майн 9-дэ немецкэ арадта хандаһан байгаа.

Эхэ оронойнгоо национальна нэгэдэлые һэргээн бодхоохын түлөө немецкэ патриодуудай үнэн зүб тэмсэл хадаа бүхы арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба тэгшэ эрхын түлөө сэхэ шууд оролдогшо Советскэ Союзай дэмжэлгэдэ хододоо түшэглэдэг байна.

Ороной нэгэдэлэй түлөө бүгэдэарадай хүдэлөөн Германска демократическа республика тогтоохо зам нээжэ үгөө. Энэ залуу демократическа республика болбол англо-американска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэ, эхэ ороноо нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдэ немецкэ арадай прогрессивнэ хүсэнүүдэй түгэс форпост болоо.

Германска демократическа республика тогтоолго хадаа бүхы Германиие Европодохи агрессивнэ политикынгаа зэбсэг болгохо, бүхы немецкэ арадые дайнай хүнһэн болгохо гэһэн англо-американска империалистнуудай хоротo муухай һанаашалгануудые таһалдуулаа.

«Эб найрамдалда дуратай Германска демократическа республика тогтоолго хадаа, — гэжэ Вильгельм Пигтэ ба Отто Гротевольдо нүхэр Сталинай эльгээһэн амаршалга соо хэлэгдэнэ, — Европын түүхэдэхи эрьелтын пункт мүн. Эб найрамдалда дуратай Советскэ Союзай оршон мандахатай хамта, эб найрамдалда дуратай демократическа Германиин оршон байлгань Европодо шэнэ дайнуудай үүдэхэ арга боломжые зайлуулха, Европодо шуһа адхаралгануудта эсэс табиха ба европейскэ оронуудые дэлхэйн империалистнуудай богоолшолхо аргагүй болгохо байһанда ажаг һэжэг байха ёһогүй».

Германска демократическа республика тогтоолго хадаа немецкэ хүдэлмэришэн ангиин хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаалгын, ажалша таряашадтай ба прогрессивнэ интеллигенцитэй тэрэнэй союзые бэхижүүлгын база дээрэ, демократическа агууехэ шэнэдхэн байгуулгануудай база дээрэ хэгдээ.

Фашизмые бута сохиһоной һүүлээр, нэгэ жэл болоод байхада, коммунистическэ ба социал-демократическа партинуудай рядовой гэшүүдэй эрилтын ёһоор, шумахеровецуудта ба Германиин зүүн хубидахи троцкистнуудта эсэргүү хатуу шанга тэмсэл дотор, хоёр парти нэгэдэһэн байха юм. Тиин, немецкэ хүдэлмэришэн ангиин хахаралга усадхагдаа, немецкэ хүдэлмэришэдэй нэгэ хубиие нүгөөдэдэнь эсэргүүгээр, империалистнуудай интересүүдтэ тухирха боломжые германска хархисуудай ба эдэнэй баруунай-социалистическэ зарсануудай гарһаа мулта татан абаа.

Хүдэлмэришэн анги ба тэрэнэй авангард — Германиин социалистическэ Единэ парти мүнөө Германска демократическа республика доторхи экономическа, политическэ ба общественнэ ажабайдалай бүхы һалбаринуудта шиидхэхы үүргэнүүдые эзэлнэ.

Социалистическэ единэ парти хадаа городой ба деревниин хоорондохи, хүдэлмэришэн ангиин ба ажалша таряашадай хоорондохи союзые бэхижүүлхэ сэхэ шууд политика бэелүүлжэ байна.

Немецкэ хүдэлмэришэн ангиин хүсэнүүдые нэгэдүүлгэ ба деревниин ажалшадтай тэрэнэй союзые бэхижүүлгэ хадаа демократическа гүн ехэ шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ арга олгоо, Германиин зүүн хубидахи демократическа ёһо гуримай үндэһэ һуури байгуулаа, Германска демократическа республикын тогтоогдоһон үндэһэ һууринь болоо.

Бүгэдэарадай референдум хэһэнэй һүүлээр, концернэнүүдэй ба монополинуудай эзэдэй засагынь усадхагдаад, тэдэнэй үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд арадай мэдэлдэ үгтэһэн байна. Энгэй томо банкнуудай һууриие гүрэнэй кредитнэ шэнэ эмхи зургаанууд эзэлээ.

Германска демократическа республика дотор хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй партиин хүтэлбэри доро газарай реформо хэгдэжэ, ажалша таряашадай хэтэ заяанай хүсэл бодол бэелүүлэгдээ. Тиихэтэй хамта, газарай реформо хэһэнэй ашаар 500 мянга үлүүтэй хүнүүд — газаргүй ба бага газартай байһан таряашад, тэрэшэлэн переселенецүүд газар абаа.

Гэгээрэлэй хэрэгтэ мүн лэ гүн ехэ реформо хэгдэжэ байна. Үхибүүдэй сэдьхэл бодолые хорлодог фашистска бүхы гэмтэд һургуулинуудһаа намнагдаа, хүниие зэбүүрхэдэг ба үндэһэ яһа баримталдаг теоринуудые номноһон учебнигүүд хаягдаа. Һургуулиин эмхидхэлшье ондоо болгогдоо. Хүнэй эрдэм һургуулинь тэрэнэй карманай хэмжээгээр тодорхойлогдодог байһан гутамшаг ябадалда эсэс табигдаа.

Тиимэ болохолоороо, Германска демократическа республикые эб найрамдалта демократическа хүгжэлтын, общественн бүхы үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ургалтын, хүн зоной материальна ажана байдалай саашанхи дэбжэлтын, наука, культура ба искусствын һалбаран бадаралгын замда зорюулһан реформонууд Германиин зүүн хуби дотор бэелүүлэгдээ.

Германска демократическа республикын оршон байгаа нэгэ жэлэй турша соо хүн зонойнь политическэ эдэбхи хэмжээлэшэгүй ехээр ургаа, орон доторнь антифашистска демократическа гурим нилээд бэхижээ. Демократическа партинуудай холбоо барисаанай ба демократическа Германиин национальна фронтын база дээрэ бүхы прогрессивнэ хүсэнүүдэй нэгэдэлгэ хадаа эб найрамдалай түлөө, национальна нэгэдэл ба амгалан тайбан байгуулалтын түлөө үргэн арад ниитын тэмсэлые шангадхаа.

Англо-американска дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ немецкэ арадай хэһэн оруулалтань угаа ехэ. 20,5 миллион үлүүтэй немецүүд (тэдэнэй 18 миллиониинь Германска демократическа республика дотор) атомна зэбсэг хориххо тухай эрилтэдэ гар табиһан байха юм. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгресстэ бэлэдхэл тус республика дотор улам үргэдэжэ байна.

Майн һүүлээр Берлиндэ болоһон, Немецкэ демократическа залуушуулай ниитэгерманска слёт

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахи сесси

Генеральна Ассамблейн политическэ комитедэй заседани дээрэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 3. (ТАСС). СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын ба Чехословакиин делегацинууд Кореяын бэеэ даанхай байдал тухай асуудалаар хамта хэһэн проектые Нэгэдэхи комитедэй үзэмжэдэ үсэгэлдэр табяа.

Энэ проект соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бэеэ даанхай, единэ, демократическа корейскэ гүрэнние байгуулха гэһэн корейскэ арадай хуулита эрмэлзэлгэнь мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй байһанние хараада абажа,

Бүгэдэниитын эб найрамдалые эбдэхэ ябадалда хүргэжэ болохо арсалдаануудые уласхоорондын эрхын ба үнэн зүб байдалай принципүүдтэй зохилдуулан эб найрамдалай аргануудаар шиидхэлгэ хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гол зорилгонь мүн байһание үндэһэ болгожо,

Корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ ба Дальна Восток дээрэ эб найрамдал болон аюулгүй байдалые һэргээн бодхоохо зорилгонуудые табижа,

Генеральна Ассамблей һайшаан дурадхана гэбэл:

1. Кореядэ дайлалдагша таланууд дайнай ябуулгануудые дары зогсоохо.

2. Холбоото Штадуудай правительство ба бусад оронуудай правительствонууд Кореяһаа өөһэдынгөө сэрэгүүдые дары гаргаха ба тиин өөрынгөө гүрэнэй дотоодын хэрэгүүдые сүлөөтэйгөөр шиидхэхэ хуулита ёһоной суверенна эрхэеэ бэелүүлхэ арга боломжые корейскэ арадта хангаха условинуудые байгуулха.

3. Гадаадын сэрэгүүдэй гаргагдаһанай һүүлээр, бэеэ даанхай, единэ корейскэ гүрэнэй правительствые байгуулха зорилгоор, бүхы Кореяын хүн зоной дура һаналаа сүлөөтэйгөөр мэдүүлхэ үндэһэ һуури дээрэ, Национальна суглаанда ниитэ-корейскэ һунгалтануудые богонихон болзор соо хэхэ.

4. Бүхы Кореяын Национальна суглаанда һунгаха ниитэкорейскэ сүлөөтэ һунгалтануудые эмхидхэхэ ба үнгэргэхын тула Корейскэ Арадай-демократическа республикын арадай Верховно суглаанай ба Урда Кореяын Национальна Соведэй депутадуудай хамтараһан ассамблей дээрэ Хойто ба Урда Кореяын түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн паритетнэ комисси һунгагдаха.

Хамтараһан ассамблей хадаа оронние ударидаха үүргэнүүдые бэелүүлхын тула ниитэкорейскэ саг зуурын комитет тэрэшэлэн һунгана. Тэрэ комитет хадаа ниитэкорейскэ Национальна суглаае һунгаха ба ниитэкорейскэ саг үргэлжын правительствын байгуулагдаха хүрэтэр ажаллаха.

5. Национальна суглаанда ниитэкорейскэ сүлөөтэ һунгалтануудые хэхэ ябадал хинахын тула Кореятэй хилэ залгаһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй заабол хабаадалгатайгаар ООН-эй комисси байгуулха.

6. Дайнда һандаргагдаһан Кореяын арадай ажахые һэргээн бодхоохо зорилгоор Экономическа ба Социальна Совет хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай организацияар дамжуулан корейскэ арадта экономическа ба техническэ шухала туһаламжа хүргэхэ түсэбүүдые Кореяын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар дары зохёохо.

7. Ниитэкорейскэ правительствын байгуулагдаһанай һүүлээр Аюулгүйн Совет Кореяе Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин составта абаха тухай асуудал хаража үзэхэ».

Тус заседани дээрэ СССР-эй делегаци иимэ хоёр резолюцинуудай проектнүүдые оруулаа:

Корея тушаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин комиссие тараан зайлуулха тухай

«Генеральна Ассамблей,

Корея тушаа Нэгэдэмэл Нацануудай организациин комисси хадаа Уставые зүришэжэ, хуули бусаар байгуулагдаһан ба өөрынгөө ажал-ябуулгаар Кореядэхи гражданска дай үүдхэхэ ябадалда туһалһан ушарые хараада абажа,

Корея тушаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин комиссие тараан зайлуулха гэжэ тогтооно».

Кореяын городууд ба хүн зонтой пунктнуудай амгалан арад зоние американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зэрлиг муухайгаар бомбодолгые зогсоохо тухай

«Кореядэхи амгалан хүн зоние ба амгалан городууд болон хүн зонтой пунктнуудые американска авиациин зүгһөө зэрлиг муухайгаар бомбодолгодо эсэргүү Корейскэ арадай-демократическа республикын правительствын протестые хаража үзөөд,

Корейскэ городууд болон тосхонуудые һандарган, мүн гражданска амгалан хүн зоние олоорнь усадхан, американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэжэ байгаа бомбодолго хадаа уласхоорондын эрхын ниитэдэ мэдэрэгдэһэн нормонуудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал мүн гэжэ мэдэрээд,

Генеральна Ассамблейн тогтоохонь:

Кореядэхи городуудые ба хүн зонтой пунктнуудые авиацяар ба бусад аргануудаар бомбодолгые, тэрэшэлэн амгалан хүн зоние агаарһаа буудалгые зогсоохо ба хойшодоо хэхэгүй гэжэ США-гэй правительствода дурадхаха».

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, октябриин 5. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани октябриин 5-най үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Сеулай районие хамгаалжа байгаа Арадай армиин частьнууд Сеулһаа хойшоо добтолхые һэдэжэ байгаа дайсантай хатуу шанга байлдаануудые хэжэ байна.

Бусад фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд хадаа дундахи рубежүүд дээрэ дайсанай ехэ хүсэнүүдые һаатуулан барижа, урид бэлэдхэгдэһэн позицинууд руу сухарина.

Октябриин 4-дэ Арадай армиин зенитнэ артиллери американска 4 самолёдые буудажа унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, октябриин 5. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин 5-най үдэшэ дамжуулһан мэдээсэл дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: американска сэрэгүүд танкнуудай ба авиациин дэмжэлгэтэйгээр Сеулһаа хойгуурхи райондо хатуу шанга атакануудые хэжэ, Арадай армиин частьнуудай обороные сүмэ сохихо һэдэлгэ гаргаба. Тус райондо дайлалдажа байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанда эсэргүү зоримгой шанга сохилтонуудые хэжэ ба эзэлһэн позицинуудаа барижа байна.

Бусад фронтнууд дээрэ Арадай армиин зарим подразделенинүүд уридшалан бэлэдхэгдэһэн хамгаалгын позицинуудта Арадай армиин гол хүсэнүүдэй түсэбшэлэн сухариха ябадалые халхалан, дундахи рубежүүдтэ дайсанай атакануудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо байна.

МОТОСПОРТООР 1950 ОНДО РЕСПУБЛИКЫН ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЭЛЭЛГЫН МҮРЫСӨӨН

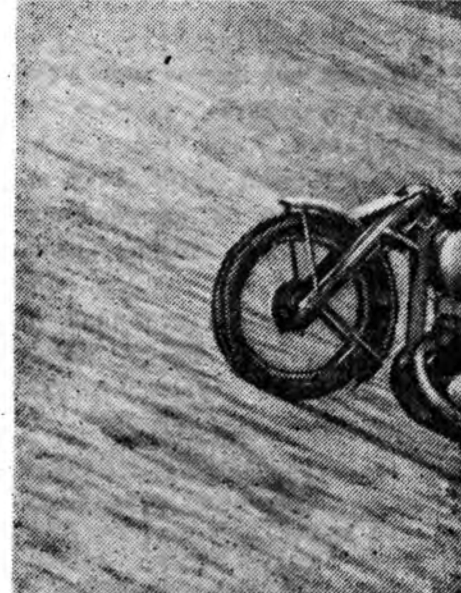

энэ нүхэр эрхим үрэ харуулжа, 48,7 секунда соо ерэһэн байна.

Удаань «ИЖ» гэжэ машинануудаар һууриһаа старт абаһан мотогонщигууд Носков (мотоклуб), Лукашевич (Спартак) хоёрой хоорондо спортивна тэмсэл болоно. Гүйлгэлдөөнэй халуун тэмсэлэй һүүлээр Носков Лукашевич хоёр адлихан саг соо — 49,5 секунда соо ерэжэ, нэгэдэхи ба хоёрдохи һууринуудые хубаан эзэлбэ. Энээгээр түрүүшын үдэрэй мүрысөөн дүүрэв.

Үглөөдэрынь 100 километрын дистанцида мотокросс болобо. Энэ мүрысөөндэ Носков (мотоклуб), Назаров, Жельнео (ДОСАРМ), Ануфриев (Кяхта) хабаадаба. 1 час 37 минута 10 секунда соо фиништэ ерэһэн Жельнео эрхим үрэ харуулба. Носков фиништэ түрүүлжэ ерэбэшье, ехэхэн сагаа харгыдаа үнгэргэһэн байна.

Энэ кроссто «ИЖ» гэжэ машинануудаар урилдаанда ДОСАРМ-

Октябриин 1-нэй ба 2-ой үдэрнүүдтэ Кяхтинска тракт дээрэ мотоспортоор республикын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн үнгэрбэ. Энэ мүрысөөндэ республикын эрхим мотоциклистнүүд Носков, Жельнео, Ануфриев, Урлапов ба бусад хабаадаба. Гүйлгөөн дундаа ба һуурињаа старт абажа, 1 километртэ урилдаалгын, мүн 100 километртэ урилдаалгын мүрысөөн болоо.

Гүйлгөөн дундаа ба һуурињаа старт абажа, 1 километртэ урилдаалгын мүрысөөн манай республика дотор түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн тула ехэ һонирхолтой байгаа. Гүйлгөөн дундаа старт түрүүлэн абаһан Бобыкин 1 километрын дистанцие спортивна үндэр хэмжээндэ дабаба. Тэрэнэй удаа Носков старт абаад, 33,55 секунда соо фиништэ ерэжэ, эрхим үрэ харуулба.

Һүүлээрнь 1 километрын урилдаанда нүхэр Урлапов һуурињаа старт абаба. Энэ нүхэр «М—1 А» гэжэ машинаар 1 минута 8 секунда соо фиништэ хүрэбэ. Мүн гүйлгөөн дундаа старт абахадаа ын мотоциклистнүүдэй команда түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын шан ба грамотаар шагнагдаба. Хоёрдохи һуури мотоклубай команда эзэлжэ, мүн лэ грамотаар шагнагдаа. Гурбадахи һуури «Спартагай» команда эзэлээ. Мотокроссын дүнгөөр эрхим түйлалта харуулһан нүхэр Жельнеодо 1950 оной республикын чемпионой нэрэзэргэ олгогдобо.

«М—1 А» гэжэ машинануудаар һуурињаа ба гүйлгөөн дундаа старт абаха мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн мотоциклист Урлаповта (мотоклуб) 1950 оной республикын чемпионой нэрэзэргэ олгогдобо. Тэрэшэлэн 1 километрын дистанцида «ИЖ» гэжэ машинаар һуурињаа старт абаһан Носков 1950 оной республикын чемпионой нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. Мотокроссоор 1950 ондо республикын чемпион нүхэр Жельнео (ДОСАРМ) 100 километрын дистанцида хамагһаа урид гүйлгэжэ ябана.

К. Шапров.

О. Зенкиин фото.

ХАЛУУН АНХАРАЛ

Баргажанай аймагай ... дуудай Читканска бай... үндэр наһатай 26 үбгэд хүг... инвалидууд ажаһуудаг. ... болбол эдэнэртэ онсо анха... хандуулжа, материальна т... байдалтай байхынь тула а... далда хэрэгтэй бүхы зүйлн... тэдэнэрые хангаһан байха. Тус байшанда ажаһуугшада... рэглэмжэдэ 15 үнеэн үг... хүн бүхэн комнато, мүн үн... хэрэгсэлнүүд ба гэр доторой... сад зүйлнүүдээр дүүрэн х... данхай. Ажал хэхэ шада... гээһэн эдэ хүнүүд советскэ ... нэй халуун анхарал доро ... һууна. Эндэ ажаһуугша ... Зарубин, инвалидка Ешина ... бусад иигэжэ хэлэнэд: ... хаанта засагай эрхэ ... ба... хэзээдэшье иимэ анхарал үзэ... һэмди. Имагтал советскэ п... тельство, нүхэр Сталин би... эды ехээр һаналаа табина».

Диссертаци бариба

Бурят-Монголой зооветинс... дай клиническэ диагностикы... федрын ахалагша һургагша ... Ленец Бауманай нэрэмжэтэ ... занска ветеринарна инсти... дэргэдэ «Кролигуудай шуһан... тор шуһанай улаан шаригууд... рилдэлгэдэ наранай энерги... лөөлэлгэ» гэһэн асуудалаар ... логическа наукын кандид... нэрэзэргэ бэдэрэлгын диссе... бариба.

Энэ асуудал хадаа адуу... үсхэбэрилгэдэ теоретическэ ... практическа ехэ удхаша... Юуб гэхэдэ, залуу малые тэ... үсхэбэрилгэдэ наранай эне... ехэхэн нүлөөтэй байһание ... руулна. Халуун шанга наран... ро тугалнуудые үни удаан са... байлгахада тэдэнэй бэень һ... жа, элдэб үбшэнүүдэй дэл... эрхэ байдал бии болохо бай... жэ нүхэр Ленец тобшолол ... байна.

К. Васильев

Садай недели

Бабушкин городто октяб... 1-һээ садай недели эхилээ. Го... дой ажалшад энэ неделидэ ... олоороо, эдэбхитэйгээр хаба... сана. Тэдэнэр таригдаһан м... дой хоройнуудые шэрдэжэ, хү... нуудынь шэнэлжэ, мүн шэ... мододые тарижа байна.

Р. Обух...

Шэнэ хүүргэ баригдеба

Бичурын ажалшад үни хол... хойшо Хёлго голые гаталх... түбэгтэй байдалда ородог ба...

Мүнөө тэрэ гол дээгүүр ... метр утатай хүүргэ бариг... дүүргэгдээд, бичурынхид яма... һаадгүйгөөр уһа гаталдаг бо...

ФУТБОЛ

Октябриин 3-да «Динамо» ... дион дээрэ «Красная звез... «Красное знамя» гэжэ спор... обществонуудай команда... футболоор городой түрүү һ... эзэлэлгын эзлжээтэ матч ү... гэбэ. Наадалгын эхин дээрээ ... һула ябажа байтараа, «Кра... звездагай» команда зохид ... хэрэглэн, 3 метрын газарһаа ... гол нүгөөдүүлэйнгээ ворота ... сохибо. Саашадаа полиин ду... ба красно-знаминнхидай воро... шадар наадан болоно. Врат... байһан Цибладзе бэрхээр на... жа, хэдэн дахин сэхэ ерэһэн б... бэгые тодон барина. 1:0 гэ... тоотойгоор «Красная звезда... команда наадалгын түрүүшын ... хадые дүүргэбэ.

Наадалгын хоёрдохи хаха... красно-звездагайхид ехэ хүсэ... гөөр добтолго хэжэ, түрүүшын ... минутын туршада хоёрдохи ... оруулна. Саашадаа улаа удаа... 6 гол сохиһон байна. Тии... «Красная звездагай» коман... хид 6:0 гэһэн тоотойгоор ил...

Е. Николаев

—★—

ЗАҺАБАРИ

«Бурят-Монголой Үнэн» г... тын 1950 оной октябриин 4... номерто толилогдоһон «РСФС... ажалшадай депутадуудай х... рай, областной, окружной, р... но, городской, сельскэ ба по... ково Соведүүдтэ һунгаха һу... тануул тухай Дүрим» соо х... дохи нюурай эхиндэ нэгэ а... оруулагдаагүй байгаа. Тэрэ... иигэжэ нэмээн уншаха хэр... гэбэл: «1 миллион 500 мянга ... рэтэр хүн зонтой хизаарн... — 11 мянган хүн бүридэ һун... лиин 1 округ».

Телеграфаар дамжуулхадаа ... абзацые алдаһан байна.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКЫН НЭГЭ ЖЭЛЭЙ ОЙ

(Түгэсхэл)

хадаа демократическа эб найрамдалда дуратай единэ Германиин түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй хүсэнүүдые нэгэдхэлгын маша ехэ демонстраци болоо.

Германска демократическа республикын бүхы прогрессивнэ хүсэнүүдые нэгэдхэлгэ хадаа хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, немецкэ арадые амгалан хүгжэлтын замһаа гаргаха гэжэ һэдэдэг англо-американска империализмын агентнууд болоһон баруунай социал-демократуудта эсэргүү хүндэ хүшэр, эбсэшэгүй тэмсэл дотор бэелүүлэгдээ.

Дотоодын байдалай бэхижэхэтэй хамта, агууехэ Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай немецкэ арадай хани барисаан бэхижээ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерьтай Германска демократическа республикын холбоон үргэдэһэн ба бэхижэһэн байна.

Немецкэ арад эб найрамдалай түлөө, единэ демократическа Германиин түлөө тэмсэлдээ «дэлхэйн бүхы арадуудай, тэрэ тоодо эб найрамдалда дуратай советскэ арадһаа гадна, американска, английска, французска, польско, чехословацка, итальянска арадуудай угаа ехэ һайшаал ба эдэбхитэй дэмжэлгэ абаха байха» гэжэ нүхэр Сталинай сэсэн мэргэнээр уридшалан хэлээшэнь баталагдан гэрэшэлэгдэжэ байна.

Имагта богонихон аад, түүхэтэ үе соо Германска демократическа республика өөрынгөө арадай ажахые һэргээн бодхоожо ба хүгжөөжэ, ажалшадай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлжэ, оронойнгоо экономикын бэеэ даанхай амгалан хүгжэлтэ хангажа шадаа.

Социалистическэ единэ партиин үүсхэлээр 1949 ондо батална абтаһан, хоёр жэлэй түсэб хадаа ажахын һандаралһаа гараха арга оные немецкэ арадта нээжэ үгөө. Ажалшадай ажалай дэбжэлтын ба творческо үүсхэлэй ашаар тус түсэбынь болзорһоо урид, жэл хахадай турша соо бэелүүлэгдээ.

Тэгшэ эрхэ ба хоёр талын ашагые үндэһэ болгон Советскэ Союзтай хэдэг худалдаа наймаан Германска демократическа республикын экономикые һайнаар хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Германиин түлэхэ ёһотойһоо үлэһэн репарационно түлбэринүүдэй 50 процентыень хорооохо ба болзорыень 15 жэлээр һунааха тухай, Польско республикын Правительствотай зүбшэжэ, Советскэ Правительствын гаргаһан шиидхэбэри хадаа Германска демократическа республикын арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ябадалда туһалха хүсэн түгэс шэнэ фактор болоо.

Германска демократическа республикын ажалшад Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай экономическа бата бэхи холбоо барисаандаа түшэглэн, дайнай урда тээхи промышленна үйлэдбэриин хэмжээе 1950 оной тэнгээр хүсэхэһөө гадна, үлүү гараһан байгаа.

Промышленностие түргэнөөр һэргээн бодхоолго ба хүгжөөлгэ хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин техническэ базые нилээд үргэдхэхэ, тэрэние минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр хангалга һайжаруулха арга олгоо. Тиин, энэ жэлдэ хүдөө ажахын ашаг үгэлгые 1934—38 онуудай дунда хэмжээндэ хүрэтэр дээшэлүүлхэ бодото арга боломжонуудые хангаа.

Промышленна үйлэдбэрилгын амжалтанууд хадаа ажахые улам үргэдхэхэ, гадаадын худалдаа наймаа хүгжөөхэ, хүн зоние хангаха ябадал һайжаруулха зорилгоор капиталовложение нилээд ехэдхэхэ арга олгоо. Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй сэнгүүд нилээд химдаруулагдажа, Германска демократическа республикын хүн зон хэдэн миллиард марк арбилһан байна.

Хоёр жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэнэй ашаар, Германска демократическа республикын арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб бэелүүлхэ шухала нүхэсэлнүүд хангагдаа. Энэ түсэб хадаа сэрэгэй бэшэ продукци бүтээн гаргалгые, 1936 онойхитой жэшэбэл, 1951 — 1955 онуудта хоёр дахин ехэ болгохоор хараална. Хүдөө ажахын ашаг үгэлгэнь эрид ехээр ургаха байна. Ороной промышленность хүдөө деревнидэ зорюулан 37500 хүрэтэр тракторнуудые (мүнөө 11950 тракторнуудтай) үгэхэ юм. Машинно-прокатна станцинуудай тоонь табан жэлэй турша соо 524-һөө 750 хүрэтэр олсн болохо. Арадай эдлүүринүүдэй үүргэ нилээд ургаха болоно.

Эдэ бүгэдэ хадаа ажалшадай ажана тэниглэн байдалай саашадаа ургаха ябадал хангаха байна. Салин хүлһэнэй ниитэ фондонь 1955 ондо, 1950 онойхитой жэшэбэл, 137 процент болохо юм. Тэрээнһээ гадна, юумэнүүдэй үнэ сэнгүүдые улам хүмдаруулан, 1951—1952 онуудта бүхы эдеэ хоолой зүйлнүүдээр ба эд бараануудаар сүлөөтэ наймаа эрхилдэг болохо байна.

Германска демократическа республикын правительство ба Социалистическэ Единэ парти болбол арадай гэгээрэлэй саашадаа хүгжэлгэ тухай, наукын ба культурын дэбжэлтэ тухай онсо анхарал табина.

«Табан жэлэй түсэб хадаа,— гэжэ Вальтер Ульбрихт бэшэнэ,— культурна гээгдэлые ба культурын доройтолгые — немецко-фашистска монополистнуудай, юнкернүүдэй зонхилгын үлөөдһые эсэслэн үгы хэхэ ба манай эсэгэ орондо зорюулан немецкэ түрүү культура хүгжөөхэ уг зорилго табина».

Тус түсэбэй дүүргэгдэхэ арга боломжонь үргэн олон хүн зоной ажалай дэбжэлтээр ба творческо үүсхэлээр тодорхойлогдоно. Промышленностьдахи арадай предприятинуудай секторые бэхижүүлгэ хадаа түсэблэлгын бата үндэһэ һуури хангаа. 1948 ондо продукциин ниитэ үнэ сэн дотор арадай промышленностиин хубинь 60 процент болодог байһан аад, харин энэ жэлдэ 70 процент хүрэтэр ургаа. Гэхэтэй хамта, хүндэ промышленностьдахи арадай секторэй хубинь 1949 ондо 83,4 процент байһан юм.

Германска демократическа республикын арадай ажахые һэргээн бодхоолгын ба хүгжөөлгын амжалтануудынь Советскэ Союзтай, арадай демократиин оронуудай экономическа холбоонуудай, хани барисаата харилсаануудай саашанхи бэхижэлгээр мүн лэ тодорхойлогдоно. Дэлхэйн бүхы эб найрамдалда дуратай оронуудта үнэн сэдьхэлэй дэмжэлгэ үзүүлхэ гэһэн өөрынгөө политикада үнэн байдаг Советскэ Правительство болбол демократиин ба бусад арадуудтай эб найрамдалта харисаанай замаар дабшажа ябаа залуу Германска демократическа республикада ехэ туһаламжа үзүүлжэ байна.

«Баруун тээхи империалистическэ гүрэнүүдэй зүгһөө Германие дайнай замда оруулжа, немецкэ нацын ажамидаралай үндэһэ һууринуудые улам һуларуулха ба һандаргаха ороллолго гаргажа байхадань, харин Советскэ Союз болбол хүсэтэй ба бэеэ даанхай демократическа Германие байгуулха, эб найрамдалай ба амгалан байгуулалтын замые немецкэ арадта нээжэ үгөө. Тиимэл ушарһаа, агууехэ Советскэ Союзтай хэтэ мүнхын хани барисаан манай бүхы арадта нангин хэрэг мүн. Энэ хани барисаае гамнаха ба бүхы хүсөөрөө бүхэжүүлхэбди»,— гэжэ СЕПГ-гэй гурбадахи съезд дээрэ Вильгельм Пик хэлэһэн байна.

В. МИХАЙЛОВ.

Харюусалгатай редактор... орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора - 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02402. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0...